

Prof. zwyczajny Krystyna Jurecka

Dziedzina: Sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka – Skrzypce

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki Gdańsk

Zleceniodawca

Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu – pismo Dziekana Wydziału Instrumentów Smyczkowych, Harfy, Gitary i Lutnictwa z dnia 26.04.2018 zlecające mi ocenę pracy doktorskiej pani Marty Panfil pod tytułem „Konceptje stylistyczne otworów rezonansowych typu *ef* w twórczości rodziny Amatich” w związku z wszczętym dnia 19.09.2016 przewodem doktorskim w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka – specjalność lutnictwo.

Recenzja

pracy doktorskiej mgr Marty Panfil

pod tytułem

„Konceptje stylistyczne otworów rezonansowych typu *ef*

w twórczości rodziny Amatich”

Podstawowe dane o kandydatce

Pani Marta Panfil rozpoczęła edukację muzyczną w szkole I stopnia w klasie skrzypiec. Już w szkole II stopnia zaczęła się uczyć lutnictwa. Studia w klasie prof. Honoraty Stalmierskiej ukończyła w poznańskiej Akademii Muzycznej z wynikiem bardzo dobrym. Tam też rozpoczęła studia doktoranckie. Pani Marta Panfil uzyskała także dyplom magisterski w zakresie śpiewu solowego z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem.

Pani Panfil zbudowała dotychczas 28 instrumentów – oparte na modelach mistrzów włoskich (Amati, Stradivarius, Guarneri) oraz na pomysłach własnych. Wykonała korekty 7 skrzypiec, altówki i kontrabas.

Brała udział w XII Międzynarodowym Konkursie Lutniczym im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu oraz w V Ogólnopolskim Konkursie Lutniczym im. Włodzimierza Kamińskiego w Poznaniu – wyróżnienie.

Uczestniczyła w warsztatach mistrzowskich w Poznaniu oraz odbyła staż u malarza i rzeźbiarza Wojciecha Pażuchy w Nowym Sączu. Podczas pobytów w pracowni Florian Leonhard Fine Violin i w Ashmolean Museum of Art and Archaeology w Oxfordzie miała możliwość poznania instrumentów wielkich mistrzów. Wielokrotnie odwiedzała Międzynarodowe Targi „Mondomusica”, a także muzea instrumentów w Poznaniu, Berlinie, Paryżu, Cremonie, Brukseli, Londynie.

Wraz z Honoratą Stalmierską buduje skrzypce ½ dla szkoły muzycznej w Zielonej Górze jako nagroda na konkursie „Zacznij od Bacha”. Współpracuje także przy projekcie badawczym „Polskie szkolnictwo lutnicze”.

Od 2015 roku uczy śpiewu solowego i emisji głosu w prywatnej szkole muzycznej „Now Music”.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pani Marty Panfil składa się z dzieła artystycznego w postaci dwóch instrumentów zbudowanych w oparciu o modele: skrzypce „Carlo IX” Andrei Amatiego z 1564 roku i altówka „Stauffer” Braci Amatic z 1615 roku (dokumentacja fotograficzna na płycie CD) oraz pracy pisemnej pod tytułem „Koncepcje stylistyczne otworów rezonansowych typu *ef* w twórczości rodziny Amatic”.

Dzieło artystyczne

Wiek XVI był w północnych Włoszech okresem niebywałego rozkwitu lutnictwa. Całe rodziny budowały w swych pracowniach wspaniałe instrumenty. Tajemnica ich brzmienia rozpala wyobraźnię badaczy z różnych dziedzin nauki. Nic więc dziwnego, że również współcześni lutnicy są zainteresowani poznawaniem tajemnic dawnych mistrzów. Doktorantka, pani Marta Panfil postanowiła zbadać otwory rezonansowe typu *ef* w instrumentach rodziny Amatic. Dzieło artystyczne w postaci dwóch instrumentów wykonanych na podstawie skrzypiec Andrei Amatiego i altówki Braci Amatic jest jednocześnie inspiracją do podjętych badań, jak i swego rodzaju ilustracją przedmiotu badań. Na podstawie dość skąpej dokumentacji fotograficznej trudno ocenić jakość przedstawionych instrumentów. Wydaje

się, że najważniejsze cechy zostały zachowane, łącznie z pięknymi polichromiami. Jako muzyk praktyk chciałabym jednak nie tylko obejrzeć instrumenty, ale też usłyszeć ich brzmienie. Szkoda, że doktorantka nie uzasadniła wyboru akurat tych instrumentów - takiego uzasadnienia nie znajdziemy również w teoretycznej pracy pisemnej, która powinna zawierać opis dzieła artystycznego.

Opis dzieła artystycznego

Praca pisemna pani Marty Panfil jest częścią zasadniczą jej pracy doktorskiej. Przedstawione są w niej szczegółowo badania dotyczące otworów rezonansowych w instrumentach rodziny Amaticich oraz płynące z tych badań wnioski. Część faktograficzna jest obszerna, bogato udokumentowana zdjęciami. Wnioski są zaś lapidarne, skrótowe. Brakuje mi w tej części pracy kilku elementów.

1. Na stronie 24 autorka pisze: „Główną funkcją otworów rezonansowych jest funkcja akustyczna”. W całej pracy nie znalazłam odniesienia do tej funkcji.
2. We wstępie czytamy (strona 9-10), że na potrzeby pracy został stworzony przez Jakuba Cieślaka program komputerowy „Violin Outlines”, który pomógł rzetelniej przebadać otwory rezonansowe. Szkoda, że autorka nie przedstawiła tych badań.
3. Jak już wspomniałam wyżej, brakuje opisu dzieła artystycznego – uzasadnienia wyboru akurat tych instrumentów oraz własnej opinii na temat ich miejsca w procesie kształtowania się *efów* w instrumentach rodziny Amaticich.

Praca jest bardzo starannie przygotowana, choć doktorantka popełniła kilka błędów gramatycznych, ortograficznych – problem z pisaniem partykuły „nie” z przymiotnikami (strona 166, 170), często, choć nie zawsze używa też słowa *ilość* zamiast *liczba*.

Kolejne zastrzeżenie redakcyjne to umieszczenie przypisu dotyczącego zamiennego stosowania imienia Girolamo i Hieronimus dopiero na stronie 79, a nie na stronie 8, gdzie Hieronim pojawia się pierwszy raz.

Na stronie 44 autorka umieszcza legendę skrótów oznaczających źródło z którego pochodzą wymiary instrumentów. Te skróty pojawiają się w niewielu przypadkach. Czy mam rozumieć, że w pozostałych doktorantka dokonała pomiarów osobiście?

Mimo sformułowanych zastrzeżeń pracę oceniam pozytywnie. Autorka zebrała w jednym miejscu wiele informacji takich jak biogramy członków rodziny Amaticich, wymiary i kształt *efów* w poszczególnych instrumentach. Mam nadzieję, że doktorantka będzie kontynuowała swoje badania dotyczące instrumentów szkoły włoskiej i być może wówczas weźmie pod uwagę moje wątpliwości.

Konkluzja

Pani Marta Panfil wybierając jako temat swej doktorskiej dysertacji „Koncepcje stylistyczne utworów rezonansowych typu *ef* w instrumentach rodziny Amatic” postawiła przed sobą zadanie trudne i wymagające szczegółowych badań. W znacznym stopniu zadanie to wykonała. Zaletą pracy jest zgromadzenie w jednym miejscu szeregu informacji dotyczących podjętego tematu.

Stwierdzam, że Doktorantka wykazała się umiejętnością budowania instrumentów, wiedzą teoretyczną i zdolnością do samodzielnej pracy badawczej. Spełniła więc wymagania artykułu 13 Ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003r.

Pracę doktorską mgr Marty Panfil przyjmuję.

Prof. Krystyna Jurecka

Gdańsk, 22.06.2018